

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BIZOTTSÁGA

Brüsszel, 16.3.2005
COM(2005) 100 végleges

**A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE A TANÁCSNAK, AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK
ÉS AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK**

Származási szabályok a preferenciális kereskedelmi megállapodásokban

A jövőre szóló iránymutatás

TARTALOMJEGYZÉK

ÖSSZEFOGLALÁS.....	3
BEVEZETÉS.....	6
A KÖZLEMÉNY CÉLKITŰZÉSEI	6
ZÖLD KÖNYV A PREFERENCIÁLIS KERESKEDELMI MEGÁLLAPODÁSOKRA VONATKOZÓ SZÁRMAZÁSI SZABÁLYOK JÖVŐJÉRŐL	7
A KONZULTÁCIÓS FOLYAMAT EREDMÉNYE.....	7
AZ ÚJ MEGKÖZELÍTÉS ALAPELVEI A PREFERENCIÁLIS SZÁRMAZÁSHOZ.....	8
1. EGYSZERŰBB ÉS A FEJLESZTÉS SZÁMÁRA MÉG KEDVEZŐBB SZABÁLYOK: A PREFERENCIÁLIS SZÁRMAZÁS ÉS A SZÁRMAZÁSI KUMULÁCIÓ MEGHATÁROZÁSA	8
1.1. A PREFERENCIÁLIS SZÁRMAZÁS ALAPVETŐ SZABÁLYAINAK MEGHATÁROZÁSA	9
1.1.1. A teljes egészében előállított halászati termékek.....	9
1.1.2. Kielégítően megmunkált vagy feldolgozott termékek.....	9
1.2. A SZÁRMAZÁSI KUMULÁCIÓ MINT A REGIONÁLIS INTEGRÁCIÓ EGYIK ÖSSZETEVŐJE	10
1.2.1. A kumuláció hatálya, valamint az alkalmazásának a feltételei és kiterjesztése	10
1.2.2. Regionális megállapodások a származásról	11
1.2.3. A kumuláció feltételeinek egyszerűsítése és lazítása	11
2. HATÉKONY ELJÁRÁSOK: A GAZDASÁGI SZEREPLŐK ÉS A HATÓSÁGOK FELELŐSSÉGE A PREFERENCIÁLIS SZÁRMAZÁS MEGHATÁROZÁSÁBAN ÉS ELLENŐRZÉSÉBEN	12
2.1. A PREFERENCIÁT KÉRELMEZŐ IMPORTŐR SZÁRMAZÁSI NYILATKOZATA	12
2.2. AZ EXPORTŐR SZÁRMAZÁSI NYILATKOZATA	13
2.3. A TERMÉKEK SZÁRMAZÁSÁNAK ÉS A GAZDASÁGI SZEREPLŐKNEK A VÁMHA TÖRTÉNŐ ELLENŐRZÉSE – KÖZIGAZGATÁSI EGYÜTTMŰKÖDÉS	13
3. BIZTOS HÁTTÉR: A SZABÁLYOK ILLETÉKES HATÓSÁGOK ÁLTAL TÖRTÉNŐ VÉGREHAJTÁSA.....	14
3.1. A MEGFELELÉS FELTÉTELEINEK MEGTEREMTÉSE.....	14
3.1.1. A kedvezményezett országnak/országcsoporthoz a megállapodás, a vonatkozó szabályok és eljárások alkalmazására vonatkozó képességének előzetes értékelése.....	14
3.1.2. A preferenciális származási szabályokkal kapcsolatos információ, képzés és technikai segítségnyújtás.....	14
3.2. A MEGFELELÉS FELÜGYELETE A PARTNERSÉG KERETÉBEN.....	15
3.2.1. A megállapodásokban foglalt kötelezettségek hatóságok általi betartásának felügyelete.....	15
3.2.2. A szabályok gazdasági szereplők általi betartásának az ellenőrzése – Csalás elleni harc és kölcsönös segítségnyújtás csalás esetén	15
3.3. VÉDINTÉZKEDÉSI RENDSZER HASZNÁLATA	16

ÖSSZEFOGLALÁS

- A Bizottságnak a preferenciális kereskedelemi megállapodások származási szabályai jövőjéről szóló zöld könyve által megindított konzultációs folyamatra adott válaszokból kitűnnek ezen megállapodások és szabályok célkitűzéseit és megjelenítését illető különleges elvárások.
- Azoknak a gyakran ellentmondó elvárásoknak, összhangban kell lenniük a Bizottság által korábban benyújtott nemzetközi kötelezettségvállalásokkal és irányultságokkal, különös tekintettel a textíliák jövőjéről szóló aktuális közleményekre és az Általános Preferenciarendszer (GSP) új rendszerére.
- A dohai fejlesztési menetrend összefüggésében a fejlődő országok világgazdaságba való jobb integrációjának a biztosítása – különösen a fejlett országok piacaihoz való jobb hozzáférés révén – továbbra is kiemelt fontosságú marad a közösségi kereskedelmi kapcsolatokban, valamint ösztönöznie kell a preferenciális származási szabályainak felülvizsgálatát. Ez maga után vonja a szabályoknak és a feltételeknek az alapvető változtatását, valamint az igazgatás és az ellenőrzés átalakításával kell társulnia annak érdekében, hogy a preferenciákból ténylegesen azok részesülhessenek, akiknek erre szükségük van.
- Ezen az alapon három területen szükséges intézkedéseket hozni:

Azon feltételek felülvizsgálata, amelyek alapján egy terméket valamely országból származónak tekintenek

A szabályok egyszerűbbé, és ahol szükséges, a fejlesztés számára még kedvezőbbé tétele végett a Bizottság támogatná:

- a származás meghatározásánál használt módszerek és koncepciók egyszerűsítését, beleértve a megfelelő rendelkezések szóhasználatát; az ilyen egyszerűsítések fokoznák az érthetőséget, segítenék a szabályok jobb megértését és elősegítenék alkalmazásukat és végrehajtásukat; egy ilyen egyszerűsítés hatását teljes mértékben értékelnék az általános célkitűzések megvalósulásának biztosítása érdekében és amennyiben ezek nem valósulnak meg, akkor a Bizottság más megközelítést fogad majd el
- a származó helyzetet létesítő termelési folyamatokra megállapított feltételeknek a fejlesztéspolitikai célokhoz és az érintett fejlődő országokhoz történő hozzáigazítását azzal a céllal, hogy a kedvezményezett, főként a legkevésbé fejlett és kisméretű országok tényleges termelési, illetve exportkapacitásának megfelelő preferenciális elbánás útján könnyebbé váljon a közösségi piacra való belépés
- a feltételek kiegészítő lazítása a származási kumuláció koherens regionális csoportokon belüli alkalmazásánál, amennyiben a kumulációs partnerek megfelelő közigazgatási együttműködési mechanizmusokkal rendelkeznek.

A preferenciák szabályszerű végrehajtásához és a gazdasági szereplők általi használatának ellenőrzéséhez szükséges változtatás a vámeljárásokban:

A gazdasági szereplők és a hatóságok közötti jobb felelősségmegosztás, valamint a törvényes érdekek védelme érdekében a Bizottság előnyben részesítene egy, a következő összetevőkön alapuló rendszert:

- származó helyzet exportőrök általi létesítése és a származási igazolás exportőrök általi kiállítása, aminek feltétele az exportőrök az exportáló ország hatóságai által történő előzetes nyilvántartásba vétele előre megállapított közös standardok alapján
- az exportőrök és az exportáló ország hatóságai közti, a preferenciális megállapodásokkal, valamint az exportőrök hatóságai általi ellenőrzésével kapcsolatos információcsere fejlesztése, amire támaszkodhatunk
- a preferenciális elbánást a külföldi szállítók által kiállított származási nyilatkozat alapján igénylő importőrök alapvető jogainak és kötelezettségeinek világos meghatározása
- a származási követelményeknek való megfelelésre vonatkozó egyedi záradékok felvétele az exportőrök és az importőrök közötti kereskedelmi tranzakciókba, a származási igazolások elektronikus úton történő továbbításának lehetőségét is beleértve
- az exportáló és importáló országok hatóságai közötti, a származás ellenőrzésével kapcsolatos információcsere és közigazgatási együttműködés egyértelmű kötelezettségeken és eljárásokon alapuló megerősítése.

Azon eszközök fejlesztése, amelyek biztosítják, hogy a kedvezményezett országok betartsák kötelezettségeiket:

Annak biztosítására, hogy a hatóságok betartsák a megállapodások és a származási szabályok megfelelő alkalmazására, valamint a visszaélések megelőzése és az azokkal szembeni küzdelem területén folytatott teljes körű együttműködésre vonatkozó kötelezettségeiket, a következő intézkedések javasoltak:

- technikai segítségnyújtás a kedvezményezett országoknak (főként a legkevésbé fejlett és kisméretű országoknak), amelyeknek támogatásra van szükségük a preferenciális megállapodások helyes alkalmazásával kapcsolatban annak érdekében, hogy azokból a legtöbb hasznot húzzák
- a preferenciális megállapodások működésének cselekvési terven alapuló célzott felügyelete
- az óvintézkedések és a védintézkedési mechanizmusok megfelelő használata nem megfelelő ellenőrzés vagy az együttműködés sikertelensége esetén.
- A származási szabályok felülvizsgálata e területen az új GSP rendszer fontos összetevőjét jelenti.
- A származási szabályoknak ezen új megközelítését és a közigazgatási együttműködést is – mint prioritást – rövidesen ki kell terjeszteni a Gazdasági Partnerségi Megállapodásra (EPAs), amelynek tárgyalására sor kerül majd az afrikai, karibi és csendes-óceáni (AKCS) országok hat regionális csoportjával a Cotonou-i Megállapodásból származó jelenlegi

előnyök teljes tiszteletben tartásával. Ezután ezeket fokozatosan ki lehetne terjeszteni a létező szabadkereskedelmi megállapodásokra. Ez a regionális koherenciával rendelkező preferenciális megállapodások adott csomagja keretében támogatná a szabályok harmonizációjának kielégítő szintjét, beleértve az egyetlen szabálykeretbe (például egy regionális egyezmény) való csoportosítást egy adott régióban.

- A kereskedelmi partnereknek való új megállapodások ajánlásával a Bizottság célja annak biztosítása, hogy az olyan kérdések, melyekben már megállapodás született, a folyamatban lévő tárgyalásokon, nem kerülnek újra napirendre, valamint az új tárgyalásokat alkotó és nyitott szellemben közelítik meg.

BEVEZETÉS

A közlemény célkitűzései

- A származási szabályok a közösségi kereskedelmi politika alapvető részét képezik, főként ott, ahol a tarifális preferenciákat olyan termékeknél kell alkalmazni, amelyek bizonyos országokból, illetve országcsoportokból származnak. Ezért a partnerek közötti gazdasági integráció erősítését és különösen a fejlődő országoknak a világgazdaságba való teljes beilleszkedését megkönnyítő, valamint a gazdaságuk és társadalmi fejlődésük támogatását elősegítő kedvezmények általános célkitűzéseivel egyezniük kell a származási szabályoknak.
- E szabályoknak azon kapcsolat természetét és fontosságát kell tükrözniük, melynek az érintet ország és a termék között kell fennállnia, különös tekintettel az egy bizonyos országban tett külső ráfordítások feldolgozásának szintjére, amely ahhoz szükséges, hogy az előállított termékeket az adott országból származónak tekintsék. Vámeljáráások létrehozására van szükség ahhoz, hogy e követelmények tényleges teljesülése bemutatható és ellenőrizhető legyen. A jelenlegi helyzet, amelyben számos esetben az összetett szabályok a végrehajtás elégtelenségeivel párosulnak, nem kielégítő.
- E közlemény célja, hogy általános irányt mutasson azon elvekről, melyeket a Bizottság követni kíván a származási szabályok fejlesztésére a különböző szabadkereskedelmi, illetve az autonóm preferenciális megállapodásokban.
- Egy ilyen fejlesztés a származási koncepció egyszerűsítéséből és megfelelő lazításából, a vonatkozó eljárások körének szűkítéséből, valamint azok betartásának biztosításához szükséges eszközök fejlesztéséből áll. Ezen aspektusok mindegyikének tekintetében a Bizottság fejleszteni kívánja az átláthatóságot, és a szabályokat a megállapodások célkitűzéseihez szándékozik igazítani.
- Az ilyen változások szükségessége ki lett emelve, különösen a 2006-2015 közötti időszakra vonatkozó új általános preferenciarendszer (GSP)¹ előkészítésével, az afrikai, karibi és csendes-óceáni (AKCS) országokkal megkötendő új regionális gazdasági partnerségi megállapodásokkal (EPAs) kapcsolatos tárgyalások megkezdésével, valamint a textil-ágazat jövőjével kapcsolatos elgondolások² összefüggésében.
- A „Fejlődő országok, nemzetközi kereskedelem és fenntartható fejlődés: a közösség általános preferenciarendszerének (GSP) szerepe a 2006-tól 2015-ig terjedő tízéves időszakban” című közleménye szerint a Bizottság a GSP-vel azokat az országokat szándékozik megcélozni, *„amelyeknek a legnagyobb szüksége van rá és a fejlődő országok közötti regionális együttműködést különböző eszközökkel ösztönözniük kell. A GSP-nek segítenie kell ezeket az országokat, hogy a versenyképesség bizonyos szintjét elérjék, ami*

¹ A Bizottság közleménye a Tanácsnak, az Európai Parlamentnek és a Gazdasági és Szociális Bizottságnak – COM(2004) 461., 2004.7.7.

² A Bizottság közleménye a Tanácsnak, az Európai Parlamentnek, a Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának a textil-, és ruhaipar jövőjéről a kibővített Európai Unióban – COM(2003) 649., 2003.10.29.

gazdaságilag önellátóvá és a nemzetközi kereskedelemben teljes jogú partnerekké tenné őket.”

- E célkitűzés támogatására a GSP kínálja majd az első lehetőséget ezeknek az általános iránymutatásoknak az alkalmazására a származási szabályok javítása érdekében, amelyeknek a végrehajtási részletei összehangolás tárgyát képezik. Ezt a közösségi vámkódex³ végrehajtási rendelkezéseiben megállapított rendelkezések módosítása útján fogják megvalósítani.

Zöld könyv a preferenciális kereskedelmi megállapodásokra vonatkozó származási szabályok jövőjéről

- A kereskedelem nemzetközi liberalizációjával összefüggésben a Bizottság elfogadta a zöld könyvet⁴, amely tartalmazta:
 - a preferenciális megállapodásokban felmerülő aktuális származási gondok általános értékelése
 - azon szempontok kiemelése, amelyek ellenőrizhetőségük céljából egységes megközelítést igényelnek
 - a rendelkezésre álló lehetőségek áttekintése, különös tekintettel a termékek származási helyzetének tanúsítási, deklarálási és ellenőrzési rendszereire, valamint a közigazgatási együttműködés jelenlegi rendszerének lehetséges újragondolásaira.

A konzultációs folyamat eredménye

- A konzultációs folyamat a zöld könyvről 2004. januárjától 2004. március 15-ig tartott a nemzetközi kereskedők, a tagállamok illetékes hatóságai, a csatlakozó és tagjelölt országok, valamint az Európai Unióval különböző preferenciális megállapodásokban résztvevő államok részvételével.
- A Bizottság 2004. szeptemberében összefoglaló jelentést készített a konzultációs folyamat eredményéről, amelynek fő célja az volt, hogy tiszta képet és összefoglalást nyújtson a hozzászólók véleményeiről és megjegyzéseiről.
- Figyelemmel a különböző érdekek közötti egyensúly megőrzésének szükségességére, a kapott hozzászólások értékelhető forrást szolgáltattak a Bizottságnak e közlemény előkészítéséhez.

³ A legutóbb a Csatlakozási Okmánnyal (HL L 236., 2003.9.23.) módosított 1993. július 2-i 2454/93/EGK bizottsági rendelet (HL L 253., 1993.10.11.).

⁴ Zöld könyv a preferenciális kereskedelmi megállapodások származási szabályainak jövőjéről – COM(2003) 787., 2003.12.18.

AZ ÚJ MEGKÖZELÍTÉS ALAPELVEI A PREFERENCIÁLIS SZÁRMAZÁSHOZ

Mint azt a zöld könyv kihangsúlyozza, a preferenciális származási szabályok fejlesztése a megfelelő rendelkezések kombinációját jelenti; a megállapodás célkitűzéseinek elérését és az érdekcsoportok igényeinek kielégítését, hatékony eljárásokat, amelyek a felelősséget optimális módon osztják meg a származás kezelésekor és ellenőrzésekor, valamint a jogi rendelkezések és feltételek végrehajtási eszközökön keresztül történő szigorú betartását⁵. Egy felülvizsgálat átfogó megközelítését a következőképpen lehetne összefoglalni: „megfelelő szabályok, hatékony eljárások, biztos környezet”.

1. EGYSZERŰBB ÉS A FEJLESZTÉS SZÁMÁRA MÉG KEDVEZŐBB SZABÁLYOK: A PREFERENCIÁLIS SZÁRMAZÁS ÉS A SZÁRMAZÁSI KUMULÁCIÓ MEGHATÁROZÁSA

- A meglévő megállapodások fő célkitűzéseire figyelemmel (a piacra jutás kölcsönös javítása, a szegény országok fejlesztése, biztonság, regionális együttműködés és integráció) megmaradnak a preferenciális elbánás meghatározásában és azon feltételekben mutatkozó különbségek, amelyek alapján egy termék élvezheti e preferenciákat, „mivel ez megfelel annak a többoldalú megközelítésnek, amelynek végül ezen megállapodások helyébe kell lépnie.
- A Bizottság támogatja a származás meghatározása céljából használt koncepciók és módszerek formális egyszerűsítését, beleértve a megfelelő jogi rendelkezések újraszövegezését és a lényegi lazítást, különösen ha fejlődő országok érintettek. Az ilyen egyszerűsítések fokozhatnák az érthetőséget, segítenék a szabályok jobb megértését és elősegítenék alkalmazásukat és végrehajtásukat, valamint fokoznának a regionális kereskedelmi blokkokon belül, illetve ezek között a fejlődésre gyakorolt hatást. A lazításnak meg kell könnyítenie a piacra jutást.
- A preferenciális megállapodás kontextusától és célkitűzéseitől függően a származási szabályok ilyen jellegű összehangolása következőkön keresztül érhető el:
 - A termékekre meghatározott alapvető szabályok felülvizsgálata az adott országból származónak tekinthetőségük érdekében, mivel „teljes egészében” egy országban „előállítottak” vagy külső beszerzés után ebben az országban „kielégítően feldolgozottak”,
 - A gazdaságilag integrált regionális jogalanyokhoz tartozó országok közötti származási kumuláció feltételeinek revíziója.

⁵ Lásd a GSP-ről szóló végleges COM(2004) 461 6.6. pontját: „A preferenciákhoz való hozzáférés feltételét képezik a származási szabályok. Amikor a származási szabályokat létrehozták, más volt a gazdasági környezet, akárcsak a termelési feltételek. Nemrégiben elkészített munkák nyomán (a fenti 6.3. bekezdésben említett zöld könyv) elismerték a formális (egyszerűsítés), lényegbeli (a kritériumok vagy kumulációs szabályok alkalmazása), valamint az eljárásokra (hivatalos formások és ellenőrzések) vonatkozó kiigazítás szükségességét.”

1.1. A preferenciális származás alapvető szabályinak meghatározása

1.1.1. A teljes egészében előállított halászati termékek

- A „teljes egészében előállított termékek” tekintetében a fejlesztést igénylő fő szempont a halászati termékek származásának a meghatározása: a hajó „nemzetisége” alapján: a meglévő kritériumok némelyike a halászati szektor újkeletű fejlesztéseinek fényében felülvizsgálatra szorulhat. A Bizottság úgy véli, hogy a hal származása meghatározásának a hajó lobogóján és nyilvántartásán, illetve a tulajdonra megállapított, egyszerűsített, még megfelelő feltételeken kellene alapulnia, a személyzetre vonatkozó feltételeket pedig meg kellene szüntetni.
- Ezen felül, a származási kumuláció rendszerén belül ezek a feltételek teljesülhetnek minden, a rendszerhez tartozó országban.

1.1.2. Kielégítendően megmunkált vagy feldolgozott termékek

- Az alapvető származási szabályok a releváns preferenciális megállapodásokban mind az országok termelési kapacitását, mind pedig a feldolgozási műveleteket kifejezik, valós hozzáadott értékkel az adott országban.
- Ebből a célból a Bizottság előnyben részesíti a kielégítő feldolgozás értékelésének a módszerét, ami kiindulásként egy „hozzáadott érték teszten” alapszik. E módszer szerint a nem valamely országból származó importált anyagok megmunkálásából vagy feldolgozásából származó terméket valamely országból származónak tekintik, ha az adott országban (vagy egy régióban kumuláció esetén) a hozzáadott érték legalább egy bizonyos küszöböt elér (egy minimális „helyi vagy regionális érték-tartalmat”), a végtermék nettó termelési költségének százalékában kifejezve.
- A szükséges ráfordítás fontossága a kérdéses hozzáadott érték százalékában kerül bemutatásra, melyet egy megbízható gazdasági elemzés, valamint a célkitűzések és a megállapodások, továbbá ha nem állnak útjában ezeknek a célkitűzéseknek, akkor a kereskedelem liberalizációjának szükséges foka alapján kell rögzíteni.
- A hozzáadott érték alapján történő megközelítés valószínűsíthető hatását az egyszerűsítés és a fejlesztés elősegítésének irányadó elveivel szemben körültekintően kell értékelni. Ezt értékelési szimulációk és a fejlődő országok, különösen a legszegényebbek valós helyzetén alapuló reprezentatív mintákból létrehozott százalékok révén lehet megvalósítani, így lehetővé téve az összehasonlítást a jelenlegi helyzettel. Elengedhetetlen, hogy a fejlődő országoknak az EK piachoz való jelenlegi hozzáférési szintje ne csökkenjen ezen új megközelítés révén.
- A szükséges hozzáadott érték százalékát különösen azért kell rögzíteni, hogy a fejlődő országok termelési képességeit ne lépje túl, ugyanakkor akadályozza a nem támogatható országokból származó termékek átrakódását és a látszólagos, vagy csak minimális feldolgozást. Ráadásul nem jelenthet akadályt a termelési költségek csökkentése révén a hatékonyság és a versenyképesség javításában.
- Ebből a célból a különböző ágazatok részére különböző százalékok rögzítése lehetséges és a GSP szerint egyedi küszöböket lehet megállapítani azon legkevésbé fejlett országok részére, amelyek az EBA (Everything But Arms) egyezmény előnyeit élvezik.

- Ehhez járul még hozzá, hogy számos ágazatban a mezőgazdasági, halászati vagy textil termékeket beleértve, a származás meghatározásában egy új módszerre való átállás jelentős változást fog jelenteni, melynek hatását megfelelően kell értékelni előzetesen. Ha ez az értékelés azt mutatja, hogy a hozzáadott érték alapján történő megközelítés nem hozza meg a várt eredményeket a fejlesztés és az egyszerűsítés tekintetében bizonyos ágazatokban, a Bizottság egy másik megközelítést fog elfogadni a célkitűzések jobb elérése érdekében. Továbbá a hozzáadott érték kritérium szükség esetén megakadályozhatja a lehetséges helytelen alkalmazást vagy a kedvezményekkel való visszaélést, és kiegészíthető a jelenlegi fejlődést támogató további feltételekkel vagy kritériumokkal.
- A százalékarányok megállapításánál az érthetőség, a megvalósíthatóság és a rugalmasság ötvözésével ez a módszer egyetlen mérési egység használatán keresztül lehetővé tenné különböző termékek feldolgozási szintjének értékelését, elkerülve ezzel a méltánytalan elbánást, valamint szükségtelenné tenné az elégtelen műveletek „negatív listáját” és az értéktoleranciák alkalmazását.

1.2. A származási kumuláció mint a regionális integráció egyik összetevője

1.2.1. A kumuláció hatálya, valamint az alkalmazásának a feltételei és kiterjesztése

- A kumuláció csak olyan koherens regionális csoportokban vagy övezetekben engedhető meg, ahol:
 - a preferenciális kereskedelem és a kumuláció az aktuális gazdasági integráció átfogó folyamatának részét képezik
 - a kumuláció szabadkereskedelmi megállapodásokon alapul vagy autonóm megállapodások eredménye
 - a termékek azonos származási szabályok alapján részesülnek preferenciális elbánásban
 - az érintett országokban és közöttük egy jogi adminisztratív keret került kifejlesztésre a kumulált termékszármazás megfelelő adminisztratív együttműködésen keresztül történő kezelésére és ellenőrzésére.

Ugyanezek a feltételek alkalmazandók a kumuláció bármely kiterjesztésére vagy a különböző régiók közötti kumulációra.

- A piacra jutás kölcsönös javítására tekintettel a származási kumuláció révén a regionális (beleértve a blokkok közöttit is, mivel ez volt az eset a Cotonou-i Megállapodás szerint is, amelyből származó előnyöket fenn kell tartani) megközelítésre kell helyezni a hangsúlyt azon alapvető származási szabályok szükséges kiigazításainak kizárása nélkül, amelyek kölcsönös érdekek a külső forrásbeszerzés és a felek piacaihoz való hozzáférés szempontjából.
- Ami a fejlesztést illeti, a kumuláció a koherens regionális csoportokon belül a fejlődő országok számára további lehetőségeket nyújtana, különösen a legkevésbé fejlettek számára az alapvető szabályok kiegyensúlyozott lazításából eredő előnyök maximalizálására.

- Jelenleg három regionális csoport létezik, az ASEAN, a SAARC és az a csoport, amely az Andoki Közösség és a Közép-Amerikai Közös Piac nemrégiben történt összeolvadásából jött létre. A Bizottság továbbá kész megvizsgálni minden olyan kérelmet, amely új, összevont vagy kibővített csoportok kialakítására irányul, amennyiben van gazdasági kiegészítő jelleg, a különböző országokra alkalmazandó preferenciális megállapodások között különbségek állnak fenn, figyelembe veszik a vámok kijátszásának kockázatát, valamint léteznek a származási szabályok kezelésével és ellenőrzésével kapcsolatos közigazgatási együttműködéshez szükséges struktúrák és eljárások.

1.2.2. Regionális megállapodások a származásról

- Az egy kumulációs övezetbe társult kereskedelmi partnerek egy adott csoportjában közös származási szabályokat egyetlen nemzetközi eszköz keretébe kellene foglalni, amelyre a különböző preferenciális megállapodások utalhatnának.
- A páneuro-mediterrán övezetben egy ilyen nemzetközi eszköz a kereskedelmi partnerek közötti, a származásról szóló regionális egyezmény formájában valósulhatna meg. Ez nemcsak a származási szabályok kezelését könnyítené meg, de a kumulációt lehetővé tevő származási szabályokról szóló egyetlen szabálygyűjteményen keresztül hozzájárulna a különböző szabadkereskedelmi megállapodások részes felei között kialakult integráció fokozásához.
- Ugyanezt a megközelítést kell előnyben részesíteni a külön szabadkereskedelmi megállapodás hatálya alá tartozó más országok és régiók közötti lehetséges kumuláció támogatása érdekében.

1.2.3. A kumuláció feltételeinek egyszerűsítése és lazítása

- Az érthetőség és a jobb végrehajtás érdekében el kell kerülni az egy és ugyanazon országra különböző preferenciális kontextusokban vonatkozó különböző kumulációs formák (kétoldalú, diagonális, teljes) együttes fennállását.
- A teljes kumuláció fokozatos kiterjesztése a különböző preferenciális keretekre megfontolandó, ha biztosítható az anyagok státuszának nyomon követhetősége. Amennyiben lehetséges, és a csoport egyes tagjaira alkalmazott különböző preferenciaszinteket számításba véve a teljes kumulációnak lehetőség szerint ahhoz kellene vezetnie, hogy csoport számára közös származás megállapítására kerüljön sor.
- A GSP regionális kumulációt figyelembe vevő javaslat szerint egy csoport tagállamának (az elégtelennél jobb működést és a legmagasabb hozzáadott értéket követelik meg) a származás megadása esetén a jelenlegi kettős feltétel helyett egy legyen, amely ugyan azon a módszeren alapul (a hozzáadott érték teszt), amely annak meghatározására szolgál, hogy a nem az adott országból származó anyagok feldolgozása elégséges-e vagy sem. A terméket a csoport abból az országából származónak fogják tekinteni, ahol a végső feldolgozás az ugyanazon csoport más országaiból származó alapanyagon megvalósult, ha a hozzáadott érték magasabb, mint a szabványos százalék.
- A regionális integráció és a kumuláció támogatása érdekében általánosságban a százalékot jóval alacsonyabb szinten kell rögzíteni, mint az arra a termékre vonatkozó szint, amely nem származó anyagok feldolgozásából származik. Azonban néhány ágazat egyedi helyzetének figyelembe vétele érdekében, a fent említett okok miatt, a kumulációs

értékküszöböt szükség esetén járulékos feltételekkel vagy kritériumokkal lehet meghatározni és/vagy kiegészíteni a lehetséges helytelen alkalmazás vagy a kedvezményekkel való visszaélés megelőzése érdekében.

2. HATÉKONY ELJÁRÁSOK: A GAZDASÁGI SZEREPLŐK ÉS A HATÓSÁGOK FELELŐSSÉGE A PREFERENCIÁLIS SZÁRMAZÁS MEGHATÁROZÁSÁBAN ÉS ELLENŐRZÉSÉBEN

- Bármilyenek legyenek is a különleges célkitűzések, a preferenciális megállapodások megfelelő átdolgozása nem lehetséges csupán a preferenciális elbánásban részesüléshez szükséges jogi feltételek felülvizsgálatával. Az ilyen felülvizsgálatnak olyan megfelelő eljárásokkal, ellenőrzésekkel és a megállapodás feleinek kompetens hatóságai közötti adminisztratív együttműködés létrehozásával kell párosulnia, amely biztosítja a feltételeknek való megfelelést, a visszaélések megelőzését, valamint a törvényes, gazdasági és jogi érdekek védelmét.
- Ez elérhető a felelősségnek a termékszarmazáshoz kapcsolódó meghatározásért és nyilatkozatokért felelős gazdasági szereplők, valamint a megfelelő adminisztratív kapacításra és kölcsönös segítségnyújtásra támaszkodva a szükséges ellenőrzéseket végző vámhatóságok közötti megosztásával. Egy ilyen új összefüggésben a „szarmazás vizsgálata” helyébe származási „nyilatkozatok” és „kimutatások” kerülnének, amelyek elfogadhatók vagy elutasíthatók lennének.

2.1. A preferenciát kérelmező importőr származási nyilatkozata

- Az importáló viseli a felelősséget vámnyilatkozata részleteinek és a helytelen vámnyilatkozatból eredő lehetséges vámtartozások tekintetében az illetékes hatóságok „tevékeny hibái” révén be nem hajtott vámok sérelme nélkül. Mint más, a vámaru-nyilatkozat tétele során figyelembe veendő tényező, a termékek származási helyzetére vonatkozó valótlan állítás, mely alapján preferenciákat igényelnek, az importőr által viselt kereskedelmi kockázat részét képezi.
- Tisztázni kell a preferenciális elbánást a külföldi szállítók által kiállított származási nyilatkozat alapján igénylő importőrök alapvető jogait és kötelezettségeit. Ehhez meg kell határozni:
 - azon feltételeket, amelyek alapján az importáló ország vámhatóságai megkérdőjelezhetik a származási adatokat és további bizonyítékokat kérhetnek
 - kinél van a bizonyítási teher, ha a vámhatóságok megkérdőjelezzik a bejelentett származást
 - azt, hogy ezek a hatóságok ilyen esetben kérhetnek-e az exportáló ország hatóságaitól utólagos vizsgálatot az importáló kérelmére
 - azt, hogy a vámhatóságok mikor jogosultak a preferenciális elbánás elutasítására, az importőr számára hozzáférhető jogorvoslati eljárás sérelme nélkül.
- Ezeket, a preferencia igénylése idején érvényben lévő eljárási elemeket hozzá kell igazítani azon esetekhez, amelyeknél az olyan vámnyilatkozat utólagos vizsgálatára kerül sor, amely már preferenciális elbánásban részesült.

- Annak érdekében, hogy az importőröket segítsék a származási nyilatkozat biztosításában, az exportőrök és az importőrök közötti kereskedelmi tranzakciók során a származási követelményeknek való megfelelésről egyedi záradékokat kell bevezetni, a megíúsulás esetére fennálló felelősségek meghatározását, valamint a származási igazolások elektronikus eszközök útján való átadását is beleértve.

2.2. Az exportőr származási nyilatkozata

- Szükség van az exportáló ország hatóságai általi előzetes regisztrációra azért, hogy azonosítani lehessen azokat az exportőröket, akik jogosultak az adott preferenciális megállapodás keretében tevékenykedni. Az exportálók regisztrálása során a releváns pénzügyi nyilvántartásokhoz és számvitelekhez hozzáférést kell biztosítani. Az ellenőrzések gyengítése nélkül meg kell akadályozni a kis gazdasági szereplőkkel szembeni diszkriminációt.
- A származási helyzet meghatározása és a származási nyilatkozat megtétele a regisztrált exportőrök által kell, hogy történjen
- Az exportőrnek olyan helyzetben kell lennie, hogy bizonyíthassa az importőrnek, hogy ő az exportáló országban nyilván van tartva.
- A nyilatkozatoknak világossá kell tenniük, hogy az exportált termékek miért tekinthetők a kedvezményezett országból származónak, és mindezt egy formanyomtatványt vagy – ha a továbbítás elektronikus úton történik – e-dokumentumokat vagy szabványosított üzeneteket felhasználva. Ezen formák teljesítését a szabályok egyszerűsítése meg kell, hogy könnyítse.
- Fejleszteni kell a preferenciális exportokról szóló információáramlást az exportőrök és az exportáló ország hatóságai között, hogy az exportőrök tevékenysége megfelelő felügyelete támogatása, valamint az utólagos ellenőrzések lehetővé tétele érdekében.
- Az exportáló ország vámhatóságai kötelesek naprakész lista fenntartására a nyilvántartott exportőrökről, valamint azon exportőrök megbüntetésére, a listáról való ideiglenes vagy végleges kizárás formájában, akik nem tartják be a szabályokat. A listát elérhetővé kell tenni az importáló ország vámhatóságai számára biztos elektronikai eszközök használatával a bizalmasság megőrzése és a visszaélések megelőzése érdekében.

2.3. A termékek származásának és a gazdasági szereplőknek a vámhatóságok által történő ellenőrzése – közigazgatási együttműködés

- A preferenciális importoknak az importáló ország hatóságai általi ellenőrzése is fejlesztésre szorul és a kockázatelemzés segítségével azt célzottabban kell lebonyolítani annak érdekében, hogy ne akadályozza a törvényes kereskedelmet.
- A nyilvántartott exportőr helyzetére és a preferenciális exportokról szóló információ megfelelő kommunikálására alapozva az exportőrök hatóságok általi ellenőrzéseit végre kell hajtani és kockázatelemzéssel célzottabbá kell tenni.
- Az exportáló és importáló országoknak a preferenciális származás ellenőrzésével megbízott hatóságai között a származás ellenőrzésével kapcsolatos információcserének és

közigazgatási együttműködésnek tisztázott kötelezettségeken és eljárásokon kell alapulnia és azokat jogi és működési szempontból is érvényesíteni kell.

3. BIZTOS HÁTTÉR: A SZABÁLYOK ILLETÉKES HATÓSÁGOK ÁLTAL TÖRTÉNŐ VÉGREHAJTÁSA

- A szabályok és kötelezettségek korrekt alkalmazásáért cserébe a gazdasági szereplőknek biztos hátteret kell biztosítani a preferenciális megállapodások keretében történő kereskedelmi tevékenységeikhez.
- Annak biztosítására, hogy a hatóságok betartsák a megállapodások és a származási szabályok megfelelő alkalmazására, valamint a visszaélések megelőzése és az azokkal szembeni küzdelem területén folytatott teljes körű együttműködésre vonatkozó kötelezettségeiket, a következő intézkedések javasoltak:

3.1. A megfelelés feltételeinek megteremtése

3.1.1. A kedvezményezett országnak/országcsoporthoz a megállapodás, a vonatkozó szabályok és eljárások alkalmazására vonatkozó képességének előzetes értékelése

- Egy ilyen előzetes értékelés azon országokra vonatkozik, amelyekkel új megállapodás megkötése vagy amelyek tekintetében egy már meglévő szerződés kiterjesztése, illetve felülvizsgálata van kilátásban. A kielégítő eredmények elérése előfeltétele lesz a megállapodás érintett országgal való aláírásának. Az új preferenciális megállapodások esetében az értékelésnek a tárgyalási folyamat integráns részét kell képeznie.
- Az értékelésnek meg kell állapítania, hogy az érintett ország rendelkezik-e olyan szervezettel, jogi kerettel és működési kapacitással, amely szükséges a megállapodások működésének kezeléséhez és ellenőrzéséhez, valamint támogatás és közigazgatási együttműködés nyújtásához.
- A blokkmegállapodások esetén az értékelés koncentrálna minden egyes érintett régióra, amely bizonyította, hogy a csoport és annak minden tagja rendelkezik olyan kapacitással, hogy a rendelkezésekből adódó kötelezettségeit teljesítse.

3.1.2. A preferenciális származási szabályokkal kapcsolatos információ, képzés és technikai segítségnyújtás

- A preferenciális származási szabályokkal kapcsolatos naprakész információ és képzés, a teljesítendő feltételek, a kínált lehetőségek és a teljesítendő kötelezettségek az országok felelősségi körébe tartoznak. A kedvezményezett országoknak azonban a regionális (ha az ország regionális csoporthoz tartozik), nemzetközi (WTO és WCO) és közösségi szintről nyújtható támogatás.
- A Bizottság az Európa weboldalon már létrehozott a származási szabályokról szóló oldalakat, ahol alapvető információk, kézikönyvek (GSP és páneurópai származási szabályok) és jogi szövegekre való utalások találhatók. Másrészt egy „kibővített export helpdesk” adatbázis is rendelkezésre áll, amelyben a termékek vámtarifaszáma szerint meg van adva, hogy egy bizonyos számú preferenciális megállapodás keretében milyen származási szabályokat kell teljesíteni.

- A Bizottság által nyújtott technikai segítségnek lényegében azon országokra kellene koncentrálnia, amelyek a származási kérdésekben a legtöbb támogatást igénylik (a legkevesbé fejlett és legkisebb méretű országok, illetve olyan országok, ahol rendszerváltás vagy újjáépítés van folyamatban).
- E célból technikai segítség nyújtható a meglévő programok, mint a MEDA, TACIS vagy CARDS, kereskedelmi és vámösszetevői útján, vagy az európai szomszédsági politika új eszközén keresztül, de olyan eszközökön keresztül is, amelyeket az új regionális gazdasági partnerségi megállapodások keretében az AKCS-országokkal kell megkötni. Itt biztosítani kellene a néhány tagállam által nyújtott kétoldalú támogatás jobb koordinálását.

3.2. A megfelelés felügyelete a partnerség keretében

3.2.1. A megállapodásokban foglalt kötelezettségek hatóságok általi betartásának felügyelete

- A megállapodások megfelelő működése kölcsönös érdek a Közösség és kereskedelmi partnerei közötti tisztességes kereskedelem biztosításában. Ezen működés megfelelő felügyelete ennél fogva partnerség keretében biztosítandó.
- A megállapodások működésének módjáról való áttekintés biztosítása érdekében az érintett megállapodásokban elő kell irányozni, hogy a kedvezményezett országok létrehozzanak egy periodikus jelentési rendszert a preferenciális származási szabályok kezeléséről és ellenőrzéséről. A tagállamoknak egy hasonló jelentést kell benyújtaniuk a Bizottsághoz, hogy a Közösség számára lehetővé tegyenek egy áttekintést a helyzetről, illetve hogy a Közösség jelentést készíthessen partnerei számára.
- A Bizottságnak a preferenciális megállapodások felügyeletére vonatkozó cselekvési tervét a tagállamokkal együtt koordinálva kellene kidolgozni. Annak a preferenciális megállapodások használatára és az eljárások működésére vonatkozó információgyűjtésen kell alapulnia. Ezt az információt – lehetőleg egy éves jelentés formájában – egy központba kellene elküldeni elemzésre és feldolgozásra annak érdekében, hogy azonosítani lehessen azon termékeket és/vagy országokat, amelyek alaposabb felügyelete szükségesnek tűnik. Ez a felügyelet az érintett országokkal fenntartott kapcsolatok igénybevételeivel, kérdőívekkel és szükség esetén felügyelet céljából tett látogatásokkal menne végbe.
- A jogi alapok, a technikai modalitások és a felügyelet finanszírozása a kezdetekkor meghatározandó.

3.2.2. A szabályok gazdasági szereplők általi betartásának az ellenőrzése – Csalás elleni harc és kölcsönös segítségnyújtás csalás esetén

- A csalás elleni intézkedés főként az exportáló és importáló országok illetékes hatóságainak felelősségi körébe tartozik.
- A preferenciális elbánás és a származási kérdések azon területein, ahol ezen hatóságoknak egymást ki kell egészíteniük, együttes fellépésre van szükség. E célból a kölcsönös segítségnyújtást csalási ügyekben teljes mértékben igénybe kell venni, valamint a preferenciában részesülő harmadik országoktól támogatás várható el a közösségi vizsgálatoknál.

3.3. Védintézkedési rendszer használata

- Az óvintézkedések és a védintézkedési mechanizmusait kell használni megfelelően a nem kielégítő ellenőrzés vagy az együttműködés sikertelensége esetén, beleértve a csalási ügyek kivizsgálásában nyújtott segítséget.
- Ezek az intézkedések tartalmazzák az importőröknek szóló közleményeket, a preferenciális elbánás felfüggesztését és lehetőség szerint az érintett ország pénzügyi felelősségét.
- A preferenciális megállapodások kötelezettségeket rónak a hivatalos szervekre a kedvezményes elbánás feltételei teljesítésének végrehajtása és ellenőrzése tekintetében. A hatóságok kötelezettségeinek bárminemű be nem tartása a pénzügyi felelősségüket vonja maga után, valahányszor a kötelezettségeknek az egyik fél általi be nem tartása hatással van a másik fél pénzügyi érdekeire (vámbevétel kiesése, amit nem lehet az importálótól behajtani), valamint a hiba (vagy mulasztás) és a bekövetkező pénzügyi kár között okozati összefüggés van. Nyilvánvalóan bármely külső pénzügyi felelősségi záradék bevezetése előtt a Bizottság és a tagállamok között megállapodásnak kell születnie a tagállamok tevékenységi hibáiból eredő belső pénzügyi felelősségéről.